

smlouvy, a může se domáhati žalobou nápravy všech poruch smlouvy. Žalovati lze jediné společnost, ne však jednatele, neboť tito jsou pouze orgány společnosti a jednají jejím jménem, ne vlastním (§ 18). Z předpisu §§ 26 a 10 nelze vyvoditi nic jiného, než že jednatelé vedou seznam společníků (podílní knihu), jsouce činní jako orgány společností. Dopustil-li se nesprávnosti, ručí sice společnost osobně za škodu, avšak vůči třetím osobám, počítajíc v to i jednotlivé společníky, odpovídá jen společnost za správnost podílní knihy, a jen ji lze žalovati na výmaz nesprávného zápisu. Nejde tu ovšem o žalobu podle § 41, jejíž předmětem může být pouze usnesení společníků, nýbrž o nárok, vyplývající všeobecně z práva společníku na splnění smlouvy společenské. Zjištěno bylo, že Gustav D. nebyl společníkem žalované společnosti, ježto se jím státi nemohl převodem vkladu mezi živými, že však přes to zapsán byl do knihy podílní. Zápis ten stal se tudíž neprávem. Příčí se proto právnímu citu i zákonu názor, že Gustav D. byl tímto nesprávným zápisem o sobě zmocněn vykonávati právo, příslušející jen společníku. Zápis do knihy podílní je pouze důsledkem a osvědčením vstupu do společnosti, avšak sám o sobě nezakládá práva ke společnosti. § 78 má pouze ten význam, že před zápisem do knihy podílní nemůže ani společník vykonávati práva společníků. Gustav D. nebyl tudíž společníkem, a nebyl proto oprávněn zúčastniti se jako společník valné hromady a v ní hlasovati. Z této skutečnosti vyplývá, že sporné usnesení se stalo hlasy čtyř osob, z nichž pouze dvě byly společníky. Dle § 34 konají se v valné hromadě usnesení společníkům vyhrazená, §§ 35 a 39 mluví o usnášení se společníků většinou odevzdaných hlasů. Usnesení, jež se stalo i hlasy nespolečníku, není usnesením společníků, a není proto pro společnost závazným. Zmatek ten nelze napravití odečtením hlasů nespolečníku, zejména ne v tomto případě, v němž nebylo vůbec většiny platných hlasů. Odvolací soud posoudil tudíž věc v každém směru správně po stránce právní.

Čís. 2062.

Koupě na zkoušku. Upustil-li kupitel od prozkoumání zboží, postihují ho následky tohoto opomenutí. Schválení může se státi i mlčky, činem konkludentním. Později nelze vytýkati takové vady, které již při zkoumání zboží byly zjevnými (na př. nahnilost ovoce).

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1922, Rv I 250/22.)

Žalobce dostavil se 18. září 1920 do obchodní místnosti žalovaného spotřebního spolku v Ch., by mu prodal švestky. K dotazu, kdo jest směřodátným činitelem ohledně nákupu, byl žalobce odkázán na přednostu oddělení pro potraviny Václava Sch-a, jemuž nabídl ke koupi pro spolek švestky po 1 Kč 20 h. Sch. volal do skladiště, jsou-li švestky, a obdržev zápornou odpověď, smluvil se s žalobcem v ten smysl, že Sch. pojedí příštího dne do F., švestky tam prohlédne, budou-li zdravé, že je bude dirigovati do Ch., v opačném případě, že to žalobci sdělí, by tento mohl s nimi jinak naložiti, načež žalobce dal Sch-ovi k tomuto účeli nákladní list. Sch. však 19. září 1920 do F. nejel, nýbrž poslal 20. září 1920 skladníka spotřebního spolku s nákladním listem s nařízením, by dal

vagon švestek dopravit z F. dále do Ch.; vagon skutečně byl téhož dne vypraven z F. na spotřební spolek v Ch., jemuž byl 21. září 1920 dopoledne avisován a spolkem dne 22. září 1920 dopoledne řádně po zaplacení poplatku dopravního vyplacen. Žalované družstvo dalo 21. září 1920 prohlédnouti švestky znalcem, jenž zjistil, že jsou nahnílé, načež družstvo dalo žalobci 22. září 1920 zásilku k dispozici. Žalobě o zaplacení kupní ceny oba nižší soudy vyhověly, odvolací soud uvedl v důvodech: Ze skutkových zjištění soud první stolice správně dovodil: že jedná se o koupi na zkoušku, že zboží mělo býti v F. prohlédnuto a převzato, a že se smlouva uskutečnila tím, že vagon švestek byl na poukaz žalovaného z F. vypraven do Ch. a že žalovaný spotřební spolek jest povinen zaplatiti, poněvadž jest práv z jednání Václava Sch-a dle § 47 obch. zák., že obchod alespoň dodatečně byl schválen převzetím švestek z dráhy (§§ 863 a 1016 obč. zák.). Rozhodně však bylo pozastavení zboží dne 22. září 1920 opožděné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce jest přisvědčiti shodným názorům obou nižších soudů, že žalovaný spotřební spolek kupní smlouvu mezi žalobcem a jeho skladníkem Václavem Sch-em o vagonu švestek, dodatečně schválil, čímž smlouva stala se pro něj právně závaznou, a to za podmínek, jak byly původně ujednány mezi žalobcem a skladníkem Václavem Sch-em. Aby schválení smlouvy stalo se výslovně, třeba není; stačí i konkludentní činy; tyto byly soudy nižšími spolehlivě zjištěny a soud odvolací jest těmito zjištěními při svém rozhodování vázán. Již tím, že žalovaná strana přijala návěstí (avis) na vagon švestek, na její adresu do Ch. došlý, a zaplatila dopravní poplatky dráze, projevila nepochybně svou vůli, vagon švestek pro sebe převzít a uzavřenou smlouvu schváliti, neboť jinak by byla návěstí odmítla a přijetí zásilky prostě odepřela s odůvodněním, že zboží neobjednala. Leč žalovaná strana dala dokonce na svůj náklad došlé zboží zkoumati znalcem, a zjišťovala jeho vadnost, což by zajisté nebyla činila, kdyby nebyla s koupí zboží souhlasila a ji schválila. Byla-li však trhová smlouva žalovanou stranou takto dostatečně schválena, vzala tato na se veškeré závazky z ní plynoucí a jest lhostejno, zda byl její skladník, Václav Sch. k uzavření tohoto obchodu oprávněn, či zda překročil meze svého obchodního zmocnění. Dovolání vytýká dále, že byla nesprávně posouzena právní povaha smlouvy jako koupě na zkoušku (čl. 339 obch. zák.) a doličuje, že by bylo muselo výslovně smlouvajícími jako podmínka býti vytčeno, aby kupec zboží ohledal, prozkoumal a schválil, což se však nestalo. Obchodní zákon v čl. 339 požaduje jen, aby podmínka tato byla z vůle kupujícího zjevnou, že totiž zamýšlí dříve zboží viděti, zkoumati a je schváliti. Oběma nižšími soudy bylo tu zjištěno, že smluvní strany dohodly se již v Ch. na předmětu kupu i ceně zboží, že si však Václav Sch. vyhradil, že druhého dne, t. j. 19. září 1920, zajede do F., kdež vagon švestek byl na nádraží, že je bude dirigovati do Ch., jinak že žalobce telegraficky vyrozumí, aby mohl s nimi dále disponovati, a že žalobce odevzdal Sch-ovi nákladní list železniční. Z těchto skutkových zjištění vyplynul správný závěr obou nižších soudů, že kup uzavřen byl podmí-

nečně — že totiž Václav Sch. švestky v F. prohlédne a, shledá-li je zdravými, že je dále odešle žalované straně, — a že šlo tedy o koupi na zkoušku po rozumu čl. 339 obch. zák. Věcí kupujícího bylo, aby vyhrazeného práva, »zboží si prohlédnouti«, jako pečlivý obchodník využil a, kdyby se mu zboží nelíbilo, je telegraficky žalobci k dispozici dal. Upustil-li Václav Sch. od prozkoumání zboží na dráze v F., postihují ho následky tohoto opomenutí (čl. 282 obch. zák.). Smluvní povinností žalobce bylo, by pouze vyčkal uplynutí doby, ku prohlédnutí zboží určené, t. j. zda bude mu dne 19. září 1920 dáno zboží k dispozici. Nebyl-li však tohoto dne kupitelem telegraficky vyrozuměn, že zboží nepřijal, bylo dle § 1081 obč. zák. nový doslov mlčení kupcevo pokládati za schválení kupu. Leč v dalším příkazu Václava Sch. železniční stanici ve F., aby zboží bylo odesláno z F. do Ch. na dopravní list, žalobcem mu odevzdaný a na žalované spotřební družstvo adresovaný, dlužno spatřovati schválení kupu, poněvadž kupující již se zbožím jako vlastním disponoval a takto dal na jevo, že je podržeti chce. Při koupi na zkoušku nelze později vytýkati takové vady zboží, které již při zkoumání zboží byly zjevnými. Dovolatel ve sporu tvrdil, že švestky došly již do F. dne 18. září 1920 smlužené. Hniloba švestek jest na první pohled patrnou a při řádném ohledání zboží mohla, ano musela býti již ve F. zjištěna. Nemuže proto žalovaná strana dovolávat se posledního odstavce čl. 347 obch. zák., že šlo o vady skryté, které lze i později vytýkati, a právem odvolací soud uznal, že pozastavení zboží pro vady teprve dne 22. září 1920 bylo opožděným.

Čís. 2063.

Zákon o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. Tkalcovský mistr koná vyšší nekupecké služby.

Tím, že zaměstnavatel dal zaměstnanci výpověď, ač ho snad mohl propustiti, vzdal se práva na propuštění a musí proto zachovati zákonnou (nebo smluvenou) lhůtu výpovědní.

Byl-li zaměstnanec převzat do služby pouze za pevně dohodnutý měsíční služební plat, nemá nároku na novoroční a příbytečné, byť poskytování těchto požitků bylo dle místních zvyklostí obvyklo.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1922, Rv I 448/22.)

Žalovaný továrník přijal dne 17. května 1921 žalobce do svých služeb jako tkalcovského mistra, smluviv s ním měsíční plat 1200 Kč. Ježto mu žalobce nevyhovoval, dal mu dne 6. června 1921 výpověď ku 20. červnu 1921. Na základě zákona o obchodních pomocnících domáhal se žalobce jednak měsíčního platu do 30. září 1921, jednak poměrné části novoročního a příbytečného. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl. **Důvody:** Jest zjištěno, že žalovaný přijal žalobce do služeb hlavně, by dal do pohybu stroje, v tkalcovně žalovaného právě zřízené, k čemuž bylo třeba odbornějších znalostí, než jaké má obyčejný dělník tkadlec, tudíž k úkonům, jež, a tudíž i pracovní poměr žalobcův, posuzovati dlužno dle zákona o obchodních pomocnících. Soud má za prokázáno, že žalobce nevyhovoval podmínkám a účelům, pro které byl přijat, a byl žalovaný proto oprávněn propustiti ho okamžitě, ale, pro-